

Kyrkans historia, I: Fornkyrka och medeltid (7,5 hp)

Church History, I: The Early Church and the Church in the Middle Ages
(7,5 ECTS credits)

Grundnivå

Ämnesområde: TEOLOGI (historisk teologi)

Kurskod: 0054

Förkunskapskrav

Grundläggande behörighet för högskolestudier samt särskild behörighet med områdesbehörighet 1 eller motsvarande. Som programkurs förutsätter kursen normalt att programmets filosofikurser (30 hp) samt kursen Introduktion i kristen teologi (7,5 hp) är fullgjorda.

Utbildningsmål

Efter genomgången kurs förväntas den studerande

- kunna redogöra i huvuddrag för kyrkans utveckling och utbredning, teologiska och institutionella förändringar samt förhållande till det omgivande samhället fram till 1500-talet;
- kunna placera centrala begrepp, händelser och personer samt yttre och inre förändringar i kyrkans liv i en konkret kyrkohistorisk kontext;
- ha förvärvat allmän förståelse för sambandet mellan förändringar i kyrkans inre och yttre liv, kyrkans tro och självförståelse samt kyrkans relation till icke-kristna religiösa traditioner;
- kunna relatera yttre och inre förändringar i kyrkans liv till den allmänna historien;
- visa prov på förtrogenhet med olika teoretiska utgångspunkter och förutsättningar för historieskrivning;
- ha förvärvat en begreppsapparat tillämplig vid diskussion och tolkning av tendens och urval i historieskrivning;
- ha förvärvat grundläggande bekantskap med och färdigheter inom i källkritik och historisk metod och viss förmåga att tillämpa dessa metoder vid analys av historiskt källmaterial.

Innehåll

Kursen utgör en allmän introduktion till den kristna kyrkans framväxt och utbredning i en historisk kontext, teologiska och institutionella förändringar samt en översikt över dess förhållande till det omgivande samhället fram till 1500-talet. Jämte sådana introducerande moment återfinns ett mer epokinriktat studium som fokuserar såväl förändringsprocesser som enskilda händelser och personer, texter och platser. Det epokinriktade studiet innefattar även vissa aspekter av kyrkans tro och liv. Här studeras enskilda fenomen och förändringar liksom samspelet mellan normerande texter respektive kyrklig praxis, kyrka och sekulär makt samt mellan kyrka och icke-kristna beännare. Särskild uppmärksamhet ägnas sådana företeelser

och förändringar som i efterhand värderats som historiskt viktiga brytpunkter. Löpande introduceras och diskuteras teoretiska perspektiv och metodologiska redskap som är gängse inom kyrkohistorieskrivning. Kursdeltagarna får aktivt öva och tillämpa förmågan att tolka och värdera historiska källor.

Undervisning och examination

Undervisningen består i föreläsningar och lärarledda seminarier samt via kurswebb. Examinationen sker dels löpande genom muntliga diskussionsinledningar vid seminarierna och skriftliga inlämningsuppgifter, dels genom skriftlig eller muntlig tentamen vid kursens slut.

Litteratur

- Brown, Peter, *Makten och det heliga: Hur den romerska världen blev kristen* (Stockholm: Bonnier Alba 1997), 116 s. eller Brown, Peter, *Authority and the Sacred: Aspects of the Christianisation of the Roman World* (Cambridge: Cambridge University Press 1997), 108 s.
- Chadwick, Henry, *East and West: The Making of a Rift in the Church: From Apostolic Times until the Council of Florence*. 2nd edn (Oxford: Oxford University Press 2003), x + 306 s.
- Härdelin, Alf, *Kult, kultur och kontemplation: Studier i medeltida svenskt kyrkoliv* (Skellefteå: Artos 1998), urval c:a 200 s. enligt anvisningar vid kursstart
- Logan, F. D., *A History of the Church in the Middle Ages* (London: Routledge 2002), 368 s.; vissa delar läses kursivt enligt anvisningar vid kursstart
- The Oxford Illustrated History of Christianity*. Ed. by J. McManners (Oxford: Oxford University Press 2001) 1–265
- Artiklar, c:a 100 s., enligt anvisningar vid kursstart

REFERENSLITTERATUR

Som bredvidläsning, till hjälp för allmän historisk och metodisk orientering, kan användas till exempel:

- Metodövningar i historia: Historisk teori, metod och källkritik, 1–2*. Red. S. Ekman m.fl. (band 1), T. Lindkvist m.fl. (band 2) (Lund: Studentlitteratur 1993, 1996)
- Perlstaam, M., *Genusperspektiv i historia: Metodövningar* (Lund: Studentlitteratur 2001)
- Valle, K. & Pederby, B., *Historisk atlas* (Stockholm: Liber 1995)
- Delar av *Bra Böckers världshistoria*

Se i övrigt ”Kursplaner: allmänna bestämmelser”.

Kursplanen fastställd 2010-03-22

Kursplanen gäller fr.o.m. 2010-07-01